

Функціональний аспект дослідження номінацій дотику в сучасному англомовному художньому дискурсі

А. В. Жуковська*

Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна

* E-mail: anna.zhukovska@gmail.com

Paper received 14.01.16; Accepted for publication 29.01.16.

Анотація. У статті розглянуто функціональний потенціал номінацій на позначення дотику в сучасному англомовному художньому дискурсі. Проведений аналіз функціональних застосувань досліджуваних номінативних одиниць дозволив виокремити та описати їх шість основних функцій у комунікативному процесі: когнітивну, дейктичну, регулятивну, емотивну, іллокутивну та адаптивну.

Ключові слова: номінації дотику, функції, комунікативний процес, тактильна поведінка персонажа

Вивчення функціонального потенціалу невербальних знаків у номінативному просторі став невід'ємною частиною наукових розвідок у галузі невербалістики. Так, у ряді досліджень, виконаних на матеріалі англомовного художнього дискурсу (І. І. Серякова 2012 [14, 15], Д. Ю. Кузнецова 2009 [8], О. Л. Поліщук 2013 [11], О. О. Литвинов 2012 [9]) чітко відслідковується тенденція розгляду невербальних компонентів комунікації (голосу, виразу обличчя, проксемних дій, зорової поведінки) як функціонально необхідних та значущих. У ланцюжку цих наукових розвідок окремої уваги, на наш погляд, заслуговує тактильний компонент невербальної комунікації – дотик, а саме визначення функціональної цінності номінацій, що його позначають. У нещодавно опублікованому комплексному дослідженні професора І. І. Серякової, присвяченому вивченню невербальних знаків комунікації в англомовних дискурсивних практиках, виокремлено три глобальні функціональні застосування авторами номінацій невербальної поведінки персонажів: 1) констатація факту наявності комунікативного акту та умов його протікання; 2) специфічне визначення учасників комунікативного акту та їх референтних характеристик (вік, стать, соціальний статус, фізичний, емоційний стани); 3) підсилення змістового та експресивного аспектів повідомлення, прагматичних намірів учасників комунікації [14, с. 117]. Таке наукове бачення функціональної цінності номінацій невербальних засобів загалом стає основою для вивчення функцій номінативних засобів на позначення тактильної поведінки мовця. Отже, **мета** статті полягає в аналізі функціонального потенціалу номінацій дотику, виокремленні репертуару характерних для них функцій. Відповідно, **об'єктом** дослідження є номінативні засоби на позначення тактильної поведінки мовця, а його **предметом** – особливості функціонування цих засобів в заданому комунікативному просторі. Матеріалом слугують дискурсивні фрагменти, відібрані із низки художніх творів англомовних авторів кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Грунтуючись на результатах аналізу ілюстративного матеріалу, вважаємо за доцільне виокремити шість основних функцій номінацій дотику в комунікативному процесі: *когнітивну, дейктичну, регулятивну, емотивну, іллокутивну та адаптивну*. Розглянемо кожне із цих функціональних

застосувань номінативних засобів на позначення дотику більш детально.

Сучасне наукове бачення феномену тілесності людини його як чинник глобального характеру зв'язку людини із навколишньою дійсністю: світобачення та світосприйняття, процеси пізнання та мислення визначаються категорією людської тілесності, оскільки зіткнення людини із реальністю у той самий час вимагає дотику реальності до людини. Концепти, якими ми оперуємо не можуть бути прямим відображенням зовнішньої, об'єктивної реальності з огляду на те, що саме сенсомоторна система людини відіграє визначальну роль у їх формуванні [3]. Тактильність, у свою чергу, можемо розглядати як одну із підкатегорій тілесності, а тактильний досвід – як один із найважливіших чинників ментального та емоційного розвитку людини [1, с. 8]. Дотик є одним із головних інструментів дослідження людиною себе та оточуючого світу [4], а, отже, він набуває формотворчого потенціалу, у значній мірі визначаючи як сам процес пізнання, так і його результат – конкретно сформовану думку, враження про той чи інший об'єкт пізнання. Таким чином, у семіотичному просторі тексту вище окреслена природа дотику реалізується у здатності номінативних одиниць на його позначення виконувати *когнітивну функцію*. Номінації дотику регулярно стають засобом пізнавальної діяльності персонажа, що дозволяє йому відчутти текстуру, форму, температуру та інші фізичні характеристики дотикової поверхні: *I cautiously bend down and touch the bigger tail-end piece. There's a nasty jagged edge and some splinters of glass on the floor* [19, с. 111]. Окрім цього, досліджувані номінації здатні виступати індикатором інтелектуальної діяльності персонажів. Конкретні тактильні дії сигналізують про те, що персонаж виконує певні мисленнєві операції, щось пригадує, намагається зрозуміти тощо: *He touched the photo in its plain wooden frame, as if still trying to comprehend a world without Tuck in it* [27, с. 52].

Функціональний потенціал тактильного каналу комунікації надалі розкривається у його здатності передавати інформацію про соціальний статус, ієрархію соціальних позицій учасників комунікативного акту, їхню професійну приналежність [1, с. 17]. Ідеться про так звану *дейктичну* функцію, завдання якої вказувати на референта та його характеристики [14, с. 123]. Так, на

комунікативному рівні номінативні одиниці на позначення невербального компоненту “дотик” можуть виконувати функцію: 1) *соціального дейксису* [14, с. 122] – поява конкретного типу дотику у комунікативному акті з характерними для нього фізичними параметрами у заданому соціальному середовищі стає знаковою з точки зору специфіки стосунків та розподілу соціальних ролей між комунікантами. Наприклад, доречним та дозволеним у рамках західноєвропейських культурних норм є дотик з метою похвали у формі поплескування по спині (*to slap sb on the back, to clap sb on the back, to pat sb on the back*), ініціатором якого виступає керівник по відношенню до свого підлеглого: “Jon’s our creative spirit,” says Eric, *slapping him on the back* [19, с. 188]; 2) функція *просторового дейксису* знаходить свій прояв у здатності номінацій дотику визначати просторову локалізацію об’єктів висловлення, місцезнаходження людей та предметів у художньому просторі, тим самим забезпечуючи структурну цілісність та впорядкованість дискурсу [14, с. 121]. Інтегративна природа дотику [15, с. 153] вимагає сприятливих проксемних умов для реалізації тактильного контакту. Інакше кажучи, наявність дотику в процесі комунікативної взаємодії виступає маркером відносної просторової близькості між комунікантами, такої дистанції, що уможливорює цю невербальну дію. Таким чином, досліджувані номінації у певній мірі визначають просторову локалізацію учасників комунікації відносно один одного, розташування ситуативно важливих об’єктів, істот, предметів, що існують у художньому просторі, відносно комунікантів, що з ними “тактильно” взаємодіють: We all turned to look at Mr. Traynor. He *was stroking the dog’s head* and his expression was gentle, but his voice was firm. “No. I don’t think you should go, Camilla. Will should be allowed to do this by himself” [23, с. 167]; 3) виконуючи функцію *особистісного дейксису* [14, с. 122], номінативні одиниці на позначення тактильної поведінки мовця вказують на те, хто та відносно кого виконує комунікативну дію, його стать, вік, стан здоров’я тощо: “Let’s discuss this some other time.” *Mr. Traynor’s hand landed on his daughter’s shoulder and squeezed it gently* [23, с. 166].

Регулятивна функція невербального компоненту “дотик” полягає у його здатності керувати дискурсом, будучи засобом встановлення, підтримки чи розмикання комунікативного контакту [14, с. 130]. Торкаючись, учасники комунікативної взаємодії отримують потужний невербальний інструмент, що дозволяє керувати діями та почуттями одне одного, таким чином контролюючи процес інтеракції [5, с. 160]: “But all those rehearsals...those long days...maybe you shouldn’t have —” “Maybe,” she said, *reaching for my hand and cutting me off*. “Doing the play was the thing that kept me healthy for so long” [25]. У представленому фрагменті дискурсу дотик виконує роль регулятора комунікації: торкаючись до руки партнера по комунікації, героїня змушує його замовкнути, таким чином змінюючи хід спілкування.

Емотивна функція дотику розкривається у його потенціалі виражати різні емоції, переживання та

почуття комунікантів. Включення різних типів тактильних контактів до процесу комунікативної взаємодії може розглядатися як бажання встановлення емоційного контакту, надання позитивної чи негативної оцінки тому, що відбувається. Визнаною є універсальна здатність дотику виражати емоції в процесі догляду за дітьми, на певних етапах залицяння та встановлення особистих відносин [2]. Дотик є засобом вираження негативного чи позитивного афекту [10, с. 163], інструментом підсилення емоційних проявів, виражених іншими невербальними компонентами, передусім виразом обличчя та просодичними засобами [6, с. 566]. Здатність дотику самостійно передавати емоції гніву, страху, огиди, суму, любові, радості та співчуття, точність декодування яких із залученням виключно тактильної модальності коливається від 50% до 70%, ставить його в один ряд із іншими невербальними компонентами комунікації, такими як вираз обличчя та голос [6, с. 569]. Проаналізований нами ілюстративний матеріал дозволив зробити висновок про те, що досліджувані номінації здатні служити засобом передачі таких емоцій персонажів як сум, гнів, страх, радість, любов, співчуття – самостійно, у комбінації із іншими невербальними компонентами або ж супроводжуючи вербальне повідомлення. Представимо декілька фрагментів дискурсу для того, щоб проілюструвати емотивний функціональний потенціал номінацій дотику на прикладі емоції радості. Тактильний вияв радості асоціюється із дотиками помірної тривалості та сильної інтенсивності у вигляді обіймів (*to hug, to fling one’s arms around sb*), гойдання (*to swing*), підймання (*to lift sb*) кружляння іншого (*to spin sb in one’s arms*), стискання, притискання до себе (*to squeeze, to clutch*), поплескування (*to pat*), поцілунків (*to kiss, to give a kiss*). Характерним місцем реалізації дотиків є плечі, передпліччя, кисті рук, спина та обличчя. У наступному фрагменті неочікуваний успіх невеличкої острівної спільноти, яка веде нерівну боротьбу за виживання, породжує атмосферу всезагальної радості, подекуди ейфорії, що проявляється в нетипово інтенсивній (*flinging her arms around Matthias Goënilé and giving him a resounding*) та демонстративній, надмірній (*spinning me into his arms with sudden exuberance*) тактильній поведінці комунікантів: “It worked,” said Capucine in awe. “They did it!” Crowed Toinette, *flinging her arms around Matthias Gentle and giving him a resounding kiss*. “We did it!” corrected Alain, *spinning me into his arms with sudden exuberance* [18, с. 252]. Як засвідчив проведений нами аналіз, саме обійми виступають найбільш вживаним тактильним контактом для вираження радості. Варіативність форм реалізації цього типу дотику дозволяє передавати різні ступені інтенсивності цієї емоції – радість, задоволення, щастя, триумф: Xavier, flushed with triumph, made his way down the gangplank toward Mercédès and *spun her into his arms* [18, с. 252]. Зазначимо, що чим вищий ступінь інтенсивності емоції, що переживається, – тим розлогіші, міцніші обійми. Розглянемо ще один приклад: Just then my air choked off — *Jacob grabbed me up in a bear hug too tight to breathe and swung me*

around in a circle. “Wow, it’s good to see you here” [22, с. 90]. Радість героя бачити свою подругу автор передає вдаючись до залучення номінацій на позначення надзвичайно тісних обіймів, надмірність яких виражається у виборі автором мовних засобів в усіх трьох фазах здійснюваної тактильної дії: ініціальній – герой хапає подругу (*Jacob grabbed me up*), основній – обійми героя асоціюються із ведмежими та є настільки міцними, що заважають дихати (*in a bear hug too tight to breathe*) та фазі ампліфікації – герой, не випускаючи подругу із обіймів, доповнює їх кружлянням (*swung me around in a circle*).

Сучасне наукове бачення мовленнєвого акту здебільшого визначає його як мінімальну одиницю дискурсу, багатшарове утворення, де поєднуються його знаковий статус із намірами та діями адресанта відносно адресата, реакцію якого акт передбачає [12, с. 559]. З огляду на це, виокремлюємо **іллокутивну функцію** номінацій дотику, що об’єднує вияв волі та цілеспрямованість наміру мовця. Цілеспрямованість як ключова характеристика іллокутивного акту передбачає свідоме використання адресантом конкретних невербальних засобів [14, с. 131], зокрема тактильних, для досягнення поставлених комунікативних цілей. Номінації дотику у художньому дискурсі здатні реалізовувати передусім директивний та експресивний прагматичний зміст з опорою на вербальне висловлення або самостійно. Так, іллокутивна спрямованість директивів полягає у намаганні мовця схилити слухача до певної дії [13], прямому спонуканні адресата до дії [7, с. 276]. Припускаємо, що директивний потенціал тактильного каналу комунікації зумовлений його контактним характером, а, отже, можливістю прямого фізичного впливу на партнера у процесі реалізації комунікативного наміру. Отже, поміж директивних невербальних комунікативних актів нам вдалося виокремити такі прагмасемантичні підтипи: **застереження, спонукання, вимога, наказ, запит про увагу**. Наприклад, вимогу змінити лінію поведінки шляхом залучення такесичних номінативних засобів ілюструє наступний фрагмент: *Yuki’s cool hand on my wrist broke my eye-contact with Mrs. Cabot – but not before the image of our locked stare was captured on tape* [24, с. 236].

У свою чергу експресиви, як окремий клас мовленнєвих актів, виражають психологічний стан мовця зумовлений його щирістю відносно заданої ситуації [13]. На основі проведеного аналізу фактичного матеріалу виділяємо такі типи експресивних невербальних комунікативних актів, де номінації дотику несуть іллокутивне навантаження **підтримки**: As Yuki sat down beside me, Chief Tracchio reached across the railing *to squeeze my shoulders in support* [24, с. 236]; **втішання**: “Poor you,” Casper gave her knee a *comforting pat* [21, с. 134]; **підбадьорювання**: Suddenly *there was a reassuring hand on my shoulder*. I turned, and my eyes watered when I saw Joe [24, с. 48]; **здивування**: Emily gasped and *put both hands to her face*. “I never saw that. *I know nothing about it!* I have to go,” she said, turning and running out of the bedroom [24, с. 347]; **збентеження**: *She was*

twiddling her hair furiously, a sure sign of agitation [21, с. 318]; **докору**: As I close the phone, Nicole *puts a reproving hand on it*. “You’re not supposed to use these in here,” she says [19, с. 53]. У межах цього класу виокремлюємо підклас етикетних експресивів. Проаналізований емпіричний матеріал показав, що номінації дотиків у художньому дискурсі здатні реалізовувати такі прагматичні значення етикетного характеру як **вдячність, вибачення, привітання, похвала та співчуття**. Наприклад: “You’re very stoical, Rebecca,” says Paula, *resting a sympathetic hand on my shoulder* [20, с. 410]. У наведеному фрагменті художнього дискурсу шляхом залучення до нього номінативних такесичних засобів відбувається реалізація прагматичного значення співчуття.

Окремо виділяємо **адаптивну функцію** невербального компоненту комунікації «дотик», що здебільшого реалізується шляхом свідомого чи несвідомого, таємного чи відкритого залучення мовцем до комунікативного акту самоадаптерів, альтер-адаптерів та об’єкт-адаптерів як таких, що забезпечують задоволення його фізичних, соматичних, психологічних, естетичних, етичних, експресивних або діяльнісних потреб та є одним із інструментів пристосування до існуючих умов реальності. Сюди відносимо: **задоволення соматичних потреб** (втирання сліз, почісування, потирання затерплх кінцівок тощо): Sometimes, after a difficult day, he’d sit in the tapestry chair in our living room, *finger and thumb pressing on to the bridge of his nose*, where his glasses sat [16, с. 52]; **приховування соматичних потреб** (прикладання руки до рота під час чхання, кашлю, зівання тощо): “What’s going on, Clark?” Will said. I opened my eyes. He was right beside me, his head cocked to one side, watching me. I got the feeling he might have been there for some time. *My hand went automatically for my mouth in case I had been dribbling* [23, с. 283]; **виконання різних об’єктних форм діяльності**, таких як читання, писання тощо, що передбачають різні види необхідних для цього тактильних маніпуляцій/дій: All eyes were fixed on Claire as *she flipped through a leather-bound notepad* before speaking again [24, с. 49]; **полегшення чи блокування сприйняття інформації через: слуховий канал комунікації** “Oh my God,” shouted Claudia, jerking awake and *clapping her hands over her ears* as an alarm clock three inches away from her head exploded into life. “Turn that thing OFF!” [21, с. 305] або **зоровий канал комунікації** Allison pointed to the round tower of a house. *Then she clapped the hands over her eyes*. Her voice was barely audible. “We’re here” [24, с. 385]; **приховування певних переживань, емоційних станів**: Dovid was smiling. He was looking up at the ceiling, *with his hand half covering his mouth*, silently smirking [16, с. 99]; **дії, спрямовані на догляд за собою та чепуріння**: Ash was contemplating himself in the huge antique glided mirror, *licking his fingers and smoothing down his trendy sideburns* [17, с. 140]; **реакція на фізичний біль**: Claudia nodded, winced and *clutched the side of her head*. Getting into a sitting position was worse than climbing Everest [21, с. 71]; **завдання собі фізичного болю**: As I heard the steady thump of their feet on the last staircase *I pinched my left*

arm to ward off a rising tide of hysteria [17, с. 191]; **самовтішання, самозапокоєння**: He had not taken a pill yet but *he tapped the box in his pocket from time to time*, just to remind his headache that it was there [16, с. 240].

У підсумку зазначимо, що отримані результати дослідження функціонального потенціалу номінацій дотику в сучасному англомовному художньому дискурсі уможливив виокремлення їх шести основних

функцій: когнітивної, вказівної, регулятивної, емотивної, іллокутивної та адаптивної. Такий функціональний репертуар такесичних номінативних засобів підтверджує їх комунікативну значущість та невід'ємний характер у комунікативному процесі. Перспективним вважаємо дослідження тактильних моделей комунікації персонажів в номінативному просторі сучасного англомовного художнього дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Calero, H. The Power of Nonverbal Communication / Henry H. Calero. – L.A. : Silver Lake Publishing, 2005. – 308 p.
2. Givens, D. The Nonverbal Dictionary of Gestures, Signs & Body Language Cues / David B. Givens // Spokane, Washington: Center for Nonverbal Studies Press. – 2016 / URL: <http://center-for-nonverbal-studies.org/6101.html>.
3. Lakoff, G. Philosophy in the Flesh: the embodied mind and its challenge to western thought / G. Lakoff, M. Johnson. – 1999 / URL: <http://ru.scribd.com/doc/139933997/Philosophy-in-The-Flesh-pdf#scribd>.
4. Montagu, A. Touching: the human significance of the skin (Second edition) / Ashley Montagu. – N.Y. : Harper & Row, 1977. – 385 p.
5. Seal, B. Academic Encounters Human Behavior / Bernard Seal. – Hong Kong: Cambridge University Press, 2005. – 220 p.
6. The Communication of Emotion via Touch / H. Matthew J. H. Rachel, M. Margaret, K. Dacher // Emotion. – 2009. / URL: http://www.depauw.edu/learn/lab/publications/documents/touch/2009_Touch_The_communication_of_emotion_via_touch.pdf.
7. Иванова И.П. Теоретическая грамматика современного английского языка / И.П. Иванова, В.В. Бурлакова, Г.Г. Почепцов. – М. : Высшая школа, 1981. – 286 с.
8. Кузнєцова Д.Ю. Номінативне поле "Вираз обличчя" в сучасному англомовному художньому дискурсі: емотивний та прагматичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04. "Германські мови" / Кузнєцова Дарія Юріївна – К., 2009. – 22 с.
9. Литвинов О.О. Семантико-когнітивні та прагматичні особливості номінативних одиниць на позначення зорової поведінки персонажів (на матеріалі сучасної англомовної художньої прози) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Литвинов Олександр Олександрович – К., 2011. – 21 с.
10. Нэпп М. Невербальное общение. Учебник. / М. Нэпп, Д. Холл. – СПб. : "ПРАЙМ - ЕВРОЗНАК", 2004. – 256 с.
11. Поліщук О.Л. Номінативно-комунікативний аспект позначення проксемних дій у сучасному англомовному дискурсі (на матеріалі художньої прози другої половини ХХ століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Поліщук Олександр Леонідович – К., 2012. – 20 с.
12. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрямки та проблеми : Підручник / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
13. Серль Д. Классификация иллокутивных актов / Джон Роджерс Серль // Новое в зарубежной лингвистике. Выпуск XVII. Теория речевых актов. – 1986 / URL: http://www.classes.ru/grammar/159.new-in-linguistics-17/source/worddocuments/_4.htm.
14. Серякова И.И. Невербальный знак коммуникации в англоязычных дискурсивных практиках : монография / Ирина Ивановна Серякова. – К. : Изд. центр. КНЛУ, 2012. – 280 с.
15. Серякова И.И. Соматикон англоязычных дискурсивных практик : дис. докт. фил. наук : 10.02.04 "Германські мови", 10.02.15 "Загальне мовознавство" / Серякова Ирина Ивановна – К., 2012. – 441 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ (SOURCES OF ILLUSTRATIONS)

16. Alderman N. Disobedience / Naomi Alderman. – L. : Penguin Books, 2007. – 282 p.
17. Evans H. Going Home / Harriet Evans. – L. : Harper Collins Publishers, 2006. – 440 p.
18. Harris J. Coastliners / Joanne Harris. – L. : Black Swan, 2002. – 399 p.
19. Kinsella S. Remember Me? / Sophie Kinsella. – L. : Black Swan, 2008. – 448 p.
20. Kinsella S. Shopaholic & Baby / Sophie Kinsella. – L. : Black Swan, 2008. – 448 p.
21. Mansell J. Perfect Timing / Jill Mansell. – L. : Headline Book Publishing, 1997. – 342 p.
22. Meyer S. Eclipse / Stephenie Meyer. – L. : Atom, 2008. – 564 p.
23. Moyes J. Me Before You / Jojo Moyes. – L. : Penguin Books, 2012. – 522 p.
24. Patterson J. 4th of July / J. Patterson, M. Paetro. – L. : Headline Book Publishing, 2006. – 440 p.
25. Sparks N. A Walk to Remember / Nicholas Sparks / URL: <http://www.readanybook.com/ebook/a-walk-to-remember-59991>.
26. Sparks N. The Best of Me / Nicholas Sparks. – L. : Sphere, 2011. – 292 p.

REFERENCES

1. Calero, H. The Power of Nonverbal Communication / Henry H. Calero. – L.A. : Silver Lake Publishing, 2005. – 308 p.
2. Givens, D. The Nonverbal Dictionary of Gestures, Signs & Body Language Cues / David B. Givens // Spokane, Washington: Center for Nonverbal Studies Press. – 2016 / URL: <http://center-for-nonverbal-studies.org/6101.html>.
3. Lakoff, G. Philosophy in the Flesh: the embodied mind and its challenge to western thought / G. Lakoff, M. Johnson. – 1999 / URL: <http://ru.scribd.com/doc/139933997/Philosophy-in-The-Flesh-pdf#scribd>.
4. Montagu, A. Touching: the human significance of the skin (Second edition) / Ashley Montagu. – N.Y. : Harper & Row, 1977. – 385 p.
5. Seal, B. Academic Encounters Human Behavior / Bernard Seal. – Hong Kong: Cambridge University Press, 2005. – 220 p.
6. The Communication of Emotion via Touch / H. Matthew, J. H. Rachel, M. Margaret, K. Dacher // Emotion. – 2009. / URL: http://www.depauw.edu/learn/lab/publications/documents/touch/2009_Touch_The_communication_of_emotion_via_touch.pdf.
7. Ivanova, I.P. Theoretical Grammar of the English Language / I.P. Ivanova, V.V. Burlakova, G.G. Pocheptsov. – M. : Vysshiaia shkola, 1981. – 286 p.
8. Kuznyetsova, D.Yu. Nominative Field "Facial Expression" in Modern English Fictional Discourse: Emotive and Pragmatic Perspectives: author's abstract ...Cand. Philol. Sceinces: spec. 10.02.04 "Germanic Languages" / Kuznyetsova Daria Yuriyivna – K., 2009. – 22 p.

9. Litvinov, O.O. Semantic, Cognitive, and Pragmatic Features of Characters' Eye Behaviour Denominations (A Study of Contemporary English-Language Fiction): author's abstract...Cand. Philol. Sciences: spec. 10.02.04 "Germanic Languages" / Litvinov Oleksandr Oleksandrovych – K., 2012. – 21 p.
10. Knapp, M. Nonverbal Communication. Textbook. / M. Knapp, J. Hall. – SPb. : "PRIME - EVROZNAK", 2004. – 256 p.
11. Polishchuk, O.L. Nominative and Communicative Aspects of Proxemic Actions Designations in Modern English Discourse: A Study of Late 20th Century Fiction: author's abstract...Cand. Philol. Sciences: spec. 10.02.04 "Germanic Languages" / Polishchuk Oleksandr Leonidovych – K., 2013. – 20 p.
12. Selivanova, O.O. Modern Linguistics: Branches and Problems : Textbook / Olena Oleksandrivna Selivanova. – Poltava: Dovkillia-K, 2008. – 712 p.
13. Searle, J. Classification of Illocutionary Acts / John Rogers Searle // New in Foreign Linguistics. Issue XVII. Speech Act Theory. – 1986 / URL: http://www.classes.ru/grammar/159.new-in-linguistics-17/source/worddocuments/_4.htm
14. Sieriakova, I.I. Somaticon of English Discursive Practices: dis. ... Doctor. Philol. Sciences: spec. 10.02.04 "Germanic Languages" 10.02.15 "General Linguistics" / Iryna Ivanivna Sieriakova. – K., 2012. – 441 p.
15. Sieriakova, I.I. Nonverbal Sign of Communication in English Discursive Practices: Monograph / Iryna Ivanivna Sieriakova. – K. : Izd. Tsentr. KNLU, 2012. – 280 p.

Functions of Touch Nominations in Modern English Fiction

A. V. Zhukovska

Abstract. The article studies the functions of touch nominations in the modern English fiction. The analysis of functional application of the nominative units under consideration allowed the author to distinguish their six main functions in the process of communication: cognitive, deictic, regulatory, emotive, illocutionary and adaptive.

Keywords: *touch nominations, functions, communicative process, character's touch behaviour*